

Tavaly, napi nyolc órás munkával, 1289 közfoglalkoztatott 3800 hektárt mentesített, 318 millió forintos keret felhasználásával.

A hosszú távú megoldás a megelőzés, ami csak a társadalmi tudatformálástól és a környezettudatos magatartás erősítésétől várható.

Az *Akcióterv* erre vonatkozó fejezete szerint a parlagfűvel kapcsolatos ismeretek mind a Nemzeti alaptantervbe, mind az annak alapján elkészült kerettantervekbe beépültek. A tananyag részei lettek az egészségnevelés terén kiemelt szerepet játszó, allergiát okozó növényzet elleni hatékony védekezéssel, prevencióval kapcsolatos alapismeretek.

Tavaly a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara szervezett a gazdáknak képzéseket, tananyagot és 4000 példányban szórólapot készített.

A parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) kétszikű, 20-140 cm magas, terebélyes, ágas, egyéves gyom. Magassága változatos, a kifejlett növény zárt és magas növénykultúrában, kukorica- vagy napraforgótáblákban a 150 cm magasságot is elérheti. Levelei 1 vagy 2-szeresen szárnyasan szeldeltek, kétoldalt sűrűn szőrözöttek. A levél színe sötétzöld, fonákja szürkészöld. A sárga színű 4-5 mm-es porzós fészkek, a legfelső hajtások végén, rövid kocsányon ülnek. A fészkek 10-15 virágot tartalmaznak. Igénytelen növény. Virágpora súlyos allergiát okoz. Nagy növekedési, szaporodási erélye révén könnyen felülkerekedik más növényeken.

A rövid tájékoztató a *Kerekasztal* 2013. április 24-i ülésén elhangzott előadások alapján készült. Köszönet érte *Szalkai Gábornak* (VM), *Mányoki Gergelynek* (ÁNTSZ OKI) és *Surek Györgynek* (FÖMI).

Összeállította: *Hajósy Adrienne* (PME), 2013. június 3.

Allergia, parlagfű, kerekasztal

Az *Allergia-Parlagfű Kerekasztal* az allergia ellen, a parlagfűmentes Magyarországért tevékenykedők önkéntes, konzultatív, információs fóruma. Célja az allergia és az allergén gyomnövények, különösen a parlagfű terjedése elleni küzdelem, az allergiát okozó tényezők elleni fellépés, szakmai-tudományos információcseré, tájékoztatás; a megelőzés érdekében a társadalmi tudatformálás és a környezettudatos magatartás erősítése.

A *Kerekasztal* munkáját a Magyar Országgyűlés Fenntartható fejlődés bizottsága támogatja. Társelnökei: *Bartos Mónika* országgyűlési képviselő, a Fenntartható bizottság tagja és *Szabó Rebeka* országgyűlési képviselő. Titkári teendőit *Dr. Juhászné Halász Judit*, a Parlagfűmentes Magyarországért Egyesület elnöke látja el.

Újjáalakulása óta a *Kerekasztal* hét ülést tartott (2010. július 15., szeptember 29., 2011. február 23., május 24., december 1., 2012. május 17., 2013. április 24.).

Üléseinek témái között szerepeltek a parlagfű-kérdést és a parlagfű-helyzetet tárgyaló szakmai előadások, a kormányzati munkát és a civil tevékenységeket áttekintő tájékoztatók, valamint a kormányzat munkáját segítő szakanyagok készítése: a *Kerekasztal* ajánlásokat dolgozott ki a kormányzat parlagfű elleni védekezési stratégiájához és akciótervéhez.

A *Kerekasztal* munkájáról a www.allergia-parlagfu.hu honlap tájékoztat.

A parlagfű Magyarországon

A parlagfű mintegy száz évvel ezelőtt, őshazájából, Észak-Amerikából indult "világhódító" útjára. A nemzetközi kereskedelem kibontakozásával, szennyezett gabonaszállítmányokkal hurcolták be Európába. Terjedése kezdetben lassú volt, mert a növénynek alkalmazkodnia kellett az európai éghajlathoz. Magyarország területén az 1920-as években, Somogyban tűnt fel. Az áruszállítási útvonalak mentén először a déli megyékben, majd az ország északi része felé terjedt. A hatvanas évek közepén lépte át a kelet felé a Dunát. A nyolcvanas évek végére - a hegyvidékek kivételével - már mindehütt észlelték az országban.

Az új évezredre Magyarország leginkább kárhozott gyomnövénye lett, amely sokak allergiás és asztmás betegségéért felelős. A parlagfű virágpóra több allergiás megbetegedés okozója, mint az összes többi allergén növényé együttvéve.

"Kétség nem férhet hozzá, 'parlagfű-vészhelyzet' van, amely azonnali lépések megtételét teszi szükségesszerűvé. Az ügy súlyosságát mutatja, hogy az elmúlt 12 évben kilencszeresére nőtt hazánkban az allergiás betegek száma, és az is, hogy az időjárástól függően körülbelül évi 120-200 milliárd forint az a gazdasági veszteség, ami a parlagfű által okozott termés kiesésből, a közvetlen védekezési ráfordításokból, illetve a táppénzen töltött napok számából, a gyógyszer-kiadásokból és a betegápolásból származik - de nem tartalmazza például az elmaradt idegenforgalmi bevételek összegét. Tény, hogy ma Magyarország Európa parlagfű epicentruma: virágzása idején nincs talpalatnyi hely, ahova a növény pollenözönje elöl menekülni lehetne." (Idézet a 2012. évi Nemzeti-nemzetközi parlagfű nap állásfoglalásából)

Parlagfű-helyzet és védekezés 2012-ben

2012. július 6-án a kormány határozatot hozott *Magyarország Parlagfű Elleni Rövid és Középtávú Védekezési Akciótervéről* (1230/2012.(VII.6.) számú kormányhatározat). A tavalyi parlagfű-szezon munkáiról a kormány 2013. március 13-án fogadta el a Vidékfejlesztési Minisztérium jelentését. (Az anyagot közzétették a kormányzati portálon.)

Tavaly kevesebb volt a parlagfű, és alacsonyabb a pollenkoncentráció, mint a megelőző két évben. Remélhetőleg ebben nemcsak az időjárás, hanem a jogkövető magatartás és a felvilágosító munka is szerepet játszott.

Az ÁNTSZ mérései szerint az átlagos pollenkoncentráció a 2012. évben 251 db/m³ volt, (a 2011. évben 614 db/m³), és III-IV. fokozatú riasztási szint jellemezte a pollencsúcs időszakát. A tavalyelőttinél lényegesen kedvezőbb pollenszintben az aszályos időjárás mellett a napraforgó táblákon végzett hatékonyabb növényvédőszeres gyomirtásnak is szerepe volt.

A 2012. évben is a 34. héten tetőzött a szezon: a legmagasabb pollenkoncentráció ezen a héten volt jellemző. Nyíregyházán és térségében a légtér parlagfű pollen heti átlagkoncentrációja meghaladta az 500 db/m³-es szintet, emiatt 2012-ben is ki kellett adni az V. fokú (fekete) riasztást.

A magyar állampolgárokat törvény kötelezi parlagfűmentesítésre: "A földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani." (2008. évi XLVI. törvény 17. § (4) bekezdés)

A szabályok betartását a hatóságok ellenőrzik, közérdekű védekezést rendelhetnek el, és büntetést szabhatnak ki.

Tavaly a földhivatalok külterületen 4,1 millió hektárt ellenőriztek (ebből légi felderítéssel 1,6 millió hektárt), 4550 hektárnyi volt a felderített fertőzött foltok összterülete. 2326 esetben, 2114 hektáron rendeltek el közérdekű védekezést, és 101,1 millió forint összértékben szabtak ki bírságot. A közérdekű védekezés költségeinek megtérítéséről eddig 1630 esetben, 14,3 millió forint összértékben rendelkeztek. Belterületen 168 esetben, 26 hektár összterületen derítettek föl parlagfűvet, és összesen 7,3 millió forint bírságot szabtak ki.

Kétezer közfoglalkoztatott munkája volt közvetlen parlagfűmentesítés, és további harmincegyezer közfoglalkoztatott munkája közvetetten kapcsolódott hozzá. Közfoglalkoztatás keretében csak állami és önkormányzati tulajdonú területeken lehet mentesíteni (a fertőzött területek megoszlása: 8 százalék állami - 92 százalék magántulajdon).